

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lotteriskattelagen ändras temporärt så att den skattesats som tillämpas på lotterier som anordnas med ensamrätt sänks från 12 procent till 5,5 procent.

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2021 och vara i kraft till utgången av 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
2.1 Nuläge	3
2.2 Bedömning av nuläget.....	5
3 Målsättning	5
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	5
5 Remissvar	6
6 Ikraftträdande.....	7
7 Förhållande till andra propositioner.....	7
LAGFÖRSLAG	8
Lag om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen	8
BILAGA	9
PARALLELLTEXT	9
Lag om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen	9

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

I samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2021 beslutade regeringen att för månstagarna av avkastningen av penningspel 2021 ska tryggas en finansieringsnivå som motsvarar 2019. Av kompensationen, 347 miljoner euro, ska 80 miljoner euro finansieras genom en sänkning av lotteriskatten.

Propositionen har beretts vid finansministeriet.

Bakgrundsmaterialet till regeringens proposition finns tillgängligt på adressen [valtioneuvosto.fi/sv/projekt under beteckningen VM149:00/2020](http://valtioneuvosto.fi/sv/projekt_under_beteckningen_VM149:00/2020) (på finska).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Nuläge

Enligt lotteriskattelagen (552/1992) ska lotteriskatt betalas till staten på lotterier enligt 2 § som anordnas i Finland. Största delen av den lotteriverksamhet som ordnas i Finland sköts av Veikkaus Ab som bedriver verksamhet med ensamrätt till penningspel enligt lotterilagen (1047/2001) i Fastlandsfinland och av Ålands Penningautomatförening (Paf) som bedriver verksamhet med ensamrätt enligt landskapslagen om lotterier (Ålands författningssamling 1966/10) på Åland.

I skattesystemet är lotteriskatten en skatt som ersätter vinsttagarens inkomstskatt. Enligt 85 § i inkomstskattelagen (1535/1992) är vinster från lotterier som avses i 2 § i lotteriskattelagen inte skattepliktig inkomst. Detsamma gäller vinster från lotterier som i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet anordnats i enlighet med dess lagstiftning. Med stöd av 21 c § i inkomstskattelagen är Veikkaus Ab och Paf vid inkomstbeskattningen skattskyldiga endast för andra inkomster än inkomster från lotteriverksamhet och penningspelsverksamhet som de bedriver med stöd av ensamrätt. Penningspel och lotterier omfattas inte av mervärdesbeskattningen.

Lotterilagstiftningen hör med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991) till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet, men beskattningen av lotteriverksamhet hör dock till rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 49 § i självstyrelselagen ska beloppet av den lotteriskatt som betalas på Åland årligen återbetalas av statens medel till landskapet Åland.

Enligt 4 § 1 mom. i lotteriskattelagen är lotteriskatten för ett lotteri som anordnas med ensamrätt 12 procent av avkastningen. Med avkastning avses skillnaden mellan penninginsatsernas sammanlagda belopp och de vinster som utbetalats till spelarna. Av nettoinflödet av lotteriskatten 2019, som uppgick till 221,2 miljoner euro, var Veikkaus Ab:s andel 93,4 procent, dvs. 206,6 miljoner euro, och Paf:s andel 5,6 procent, dvs. 12,4 miljoner euro. De influtna beloppen avviker något från de belopp som anges i spelsammanslutningarnas bokslut. Skatterna bokförs enligt prestationsprincipen för den månad då avkastningen av penningspel inflyter, men redovisas till Skatteförvaltningen den andra månaden efter den månad då intäkterna inflyter.

Av skatteintäkterna utgjorde andra lotterier än penningspel som anordnas med ensamrätt 1,0 procent, dvs. 2,2 miljoner euro. Hit hör i främsta hand varulotterier, gissningstävlingar, bingospel och tillhandahållande av varuvinstautomater enligt 3 a § i lotterilagen. Skattegrunden

är det sammanlagda beloppet av penninginsatserna eller den totala inkomsten av försäljningen av lotter. Skattesatsen är 5 i bingospel och 1,5 i de övriga nämnda lotterierna.

Lotteriskatt ska dessutom betalas för annan än i lotterilagstiftningen avsedd, offentligt anordnad lottning, gissningstävling, vadhållning eller något annat därmed jämförbart förfarande som helt eller delvis är beroende av slumpen och som i vinst kan ge pengar eller andra förmåner med penningvärde som inte kan anses som skälig ersättning för någon prestation eller betraktas som lön. Sådana är t.ex. olika kommersiella lotterier som anordnas för att främja försäljningen. Där är skatten 30 procent av det sammanlagda värdet av de utdelade vinsterna.

Enligt 17 § i lotterilagen ska av Veikkaus Ab:s avkastning 53 procent användas för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst och ungdomsarbete enligt det fördelningsförhållande som närmare föreskrivs i 17 a § i den lagen, 43 procent för att främja hälsa och social välfärd och 4 procent för att främja hästuppfödning och hästsport.

I statsbudgeten tas årligen in anslag under undervisnings- och kulturministeriets, social- och hälsovårdsministeriets samt jord- och skogsbruksministeriets moment som uppskattas motsvara Veikkaus Ab:s vinst under räkenskapsperioden i fråga och de medel som återgår för ny utdelning. Veikkaus Ab redovisar avkastningen av penningspelsverksamheten till ministerierna i enlighet med förhållandena enligt 17 §.

Beslut om beviljande av understöd och statsandelar som delas ut av avkastningen för främjande av idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst och ungdomsarbete fattas av undervisnings- och kulturministeriet. Beslut om beviljande av understöd som delas ut av avkastningen fattas av social- och hälsovårdsministeriet i fråga om främjande av hälsa och social välfärd och av jord- och skogsbruksministeriet i fråga om främjande av hästuppfödning och hästsport. Årligen kan högst 20 procent av avkastningen lämnas outdelad. Det belopp som inte delats ut ska delas ut inom fem år.

Av avkastningen av spelverksamheten för 2019 och av den avkastning som tidigare lämnats outdelad delades 2019 ett belopp på 1 076,2 miljoner euro ut till över 4 000 understödstagare. Till social- och hälsoorganisationer delades 361,8 miljoner euro, till kultur och konst 246,3 miljoner euro, till idrott och motion 154,7 miljoner euro, till krigsveteraner 109,9 miljoner euro, till vetenskap 107,6 miljoner euro, till ungdomsarbete 54,3 miljoner euro och till hästsport 41,6 miljoner euro.

Veikkaus Ab:s så kallade spelbidrag som motsvarar den avkastning som utgör skattegrunden enligt lotteriskattelagen, vinsten, det belopp som överlåtits till de mottagande ministerierna och de belopp som ministerierna delar ut till understödstagarna, har sedan 2017 då Veikkaus Ab:s, Penningautomatföreningens och Fintoto Oy:s penningspelsverksamhet slogs samman utvecklats enligt följande:

År	Spelbidrag	Vinst	Överlåtits till de mottagande ministerierna	Belopp som delas ut av ministerierna
2017	1 778	1 021	1 015	1 050
2018	1 759	1 014	1 014	1 078
2019	1 691	1 009	1 009	1 076

Beloppen är miljoner euro.

I Veikkaus Ab:s delårsöversikt, som omfattar det första halvåret 2020, uppskattas bolagets resultat för hela året bli ca 300 miljoner euro lägre än beräknat på grund av coronavirusepidemin. Spelautomaterna var stängda i cirka fyra månader och när verksamheten öppnades infördes begränsningar av öppettiderna som kommer att gälla ännu när den obligatoriska identifieringen träder i kraft vid ingången av 2021. Den obligatoriska identifieringen beräknas minska Veikkaus årsintäkter med 150–200 miljoner euro. Antalet automater minskas till slutet av året med 8 000, dvs. snabbare än vad som tidigare planerats.

Paf:s syfte är att samla in medel för att främja allmännyttig verksamhet och andra allmänna ändamål samt att främja projekt som gynnar Paf:s verksamhet och mål. Intäkterna av verksamheten tas in i landskapets budget och används för nämnda ändamål. Koncernens omsättning har 2015–2019 varierat mellan 110 miljoner euro och 116,5 miljoner euro och uppgick 2019 till 114,2 miljoner euro. Omsättningen är det belopp av försäljningsintäkterna som uppgetts i boksluten minskat med de utdelade vinsterna, lotteriskatten och andra motsvarande skatter. Vinsten för räkenskapsperioden 2019 var 30,6 miljoner euro, den största under den ovannämnda perioden. För åren 2015–2018 överfördes 15–21 miljoner euro i intäkter till landskapsstyrelsen. För år 2019 avsattes ett exceptionellt belopp på 40 miljoner euro för att lindra de negativa ekonomiska konsekvenserna av coronavirusepidemin.

2.2 Bedömning av nuläget

Veikkaus Ab:s avkastning skall bli betydligt mindre än tidigare bl.a. på grund av att antalet automater minskar och det blir obligatoriskt att identifiera sig samt på grund av den skärpta konkurrensen som följer av det utländska spelutbudet. År 2019 utgjorde spelautomatverksamhetens andel av bolagets spelbidrag ca 40 procent. Den negativa resultatutvecklingen återspeglas i sin tur i verksamhetsförutsättningarna för de förmånstagare som är direkt beroende av avkastningen, vilka också i övrigt har försämrats inom många områden på grund av coronavirusepidemin.

Det kostnadstillägg som lotteriskatten medför minskar för sin del Veikkaus Ab:s avkastning och det belopp som kan delas ut i form av understöd. Det är viktigt att trygga understödstagarnas ekonomiska verksamhetsförutsättningar och en sänkning av nivån på lotteriskattesatsen kan anses vara en ändamålsenlig delåtgärd för att uppnå detta mål.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att trygga de ekonomiska verksamhetsförutsättningarna för dem som får understöd som beviljas av Veikkaus Ab:s avkastning.

4 Förslagen och deras konsekvenser

Enligt förslaget ändras 4 § 1 mom. i lotteriskattelagen temporärt så att den skattesats som tillämpas på lotterier som anordnas med ensamrätt sänks från 12 till 5,5 för år 2021.

Sänkningen har dimensionerats så att beloppet av den lotteriskatt som Veikkaus Ab ska betala 2021 sjunker med ca 80 miljoner euro, vilket innebär en motsvarande ökning av bolagets avkastning. Av intäkterna kan 80 miljoner euro mer delas ut i understöd än utan en sänkning av skattesatsen, vilket lindrar de ekonomiska svårigheter som den minskade avkastningen medför för organisationer och andra som får understöd.

Den resterande delen för att trygga en finansieringsnivå som motsvarar 2019 års intäktsföringsnivå finansieras med budgetmedel med ramverkningar och genom utnyttjande av outdelade vinster.

Inflödet av lotteriskatt för 2021 har utan en sänkning av skattesatsen uppskattats till 164 miljoner euro, varav Veikkaus Ab:s andel är 91 procent, dvs. 149 miljoner euro. En sänkning av skattesatsen från 12 till 5,5 minskar således den lotteriskatt som Veikkaus Ab betalar 2021 med ca 80 miljoner euro.

Paf:s lotteriskatt sjunker med drygt 6,5 miljoner euro, om man antar att den skatt som Paf ska betala utan ändring på motsvarande sätt som 2019 är 12,4 miljoner euro. Konsekvenserna beror delvis på den framtida utvecklingen av coronavirusepidemin, som i år avsevärt har minskat fartygstrafiken, vilket i sin tur har konsekvenser för intäkterna från Paf:s automater och penning-spel på fartyg med hemort på Åland.

På årsnivå minskar skatteintäkterna med ca 87 miljoner euro. Eftersom skatten ska redovisas under den andra månaden efter den månad då intäkterna inflyter, börjar skatteinkomsterna minska först från mars 2021, varvid en sänkning av skattesatsen minskar intäkterna med ca 73 miljoner euro 2021.

Skatteintäkterna för 2021 beräknas uppgå till 91 miljoner euro.

Intäkterna från lotteriskatt för andra penningspel än sådana som anordnats med ensamrätt antas förbli oförändrade.

När den lotteriskatt som Paf betalar sänks sänks också det belopp som med stöd av 49 § i självstyrelselagen ska återbetalas av statens medel till landskapet Åland, när det gäller 2021 med ca 5,6 miljoner euro.

5 Remissvar

Utlåtande om propositionen har begärts av följande myndigheter och organisationer: Ålands landskapsstyrelse, jord- och skogsbruksministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Veikkaus Ab, Skatteförvaltningen och Ålands Penningautomatförening.

Utlåtanden om propositionen har lämnats av Ålands landskapsstyrelse, jord- och skogsbruksministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Veikkaus Ab, Skatteförvaltningen, Statens idrottsråd och Ålands Penningautomatförening.

Ålands landskapsregering konstaterar att i samband med att lotteriskattelagen infördes bedömde grundlagsutskottet i sitt utlåtande GrUU 9/1992 rd att lotteriskatten inte var en nöjesskatt eller näringskatt som med stöd av självstyrelselagen för Åland hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapsregeringens bedömning är dock fortsättningsvis att lotteriskatten är att betrakta som en nöjes- eller näringskatt och att behörighetsfrågan inte kan anses slutligt avgjord eftersom lagstiftningsbehörigheten inte bedömts av Högsta domstolen enligt 60 § i självstyrelselagen för Åland.

Användningen av Paf:s avkastning är reglerad enligt landskapslagen om lotterier, medan inkomsten av lotteriskatt inte är reglerad. Med anledning av ändringen inskränks därmed i praktiken lagtingets budgetmakt enligt 44 § i självstyrelselagen för Åland.

Landskapsregeringen anser att det är otillfredsställande att lotteriskattepolitiken har enbart rikets förhållanden som utgångspunkt. Det är inte ändamålsenligt att separera lagstiftningsbehörigheten avseende beskattningen av en näringsverksamhet från lagstiftningsbehörigheten avseende reglering av näringsverksamhet.

Landskapsregeringen konstaterar att landskapsregeringen fortsatt föredrar att erhålla inkomster för lotteriskatt enligt nuvarande skattegrad snarare än en förhöjd avkastning från Paf. Landskapsregeringen förutsätter att temporära sänkningar av lotteriskatten enligt nuvarande system ska genomföras enligt landskapsregeringens initiativ även för att säkerställa att verksamhetsförsättningarna för förmånstagare på Åland inte försämras om Paf:s avkastning försämras.

Ålands Penningautomatförening omfattar de argument utifrån självstyrelselagen för Åland och lagstiftningsbehörighet som Ålands landskapsregering har lyft i sitt utlåtande.

Landskapsregeringens och Ålands Penningautomatföreningens utlåtandena har inte gett anledning till några ändringar, eftersom lotteribeskattningen ska anses höra till rikets lagstiftningsbehörighet (GrUU 9/1992 rd) och det inte är motiverat att försätta dem som bedriver penningsspelverksamhet i Finland i olika ställning.

De övriga som gett sitt utlåtande har inte haft något att anmärka på propositionen.

6 Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2021 och vara i kraft till utgången av 2021.

7 Förhållande till andra propositioner

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lotteriskattelagen (552/1992) 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1315/2011,
som följer:

4 §

Skattegrunden och skattesatsen

Lotteriskatten för ett lotteri som anordnas med ensamrätt är 5,5 procent av avkastningen.

Denna lag träder i kraft den 20 och är i kraft till utgången av 2021.

Helsingfors den 15 oktober 2020

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Matti Vanhanen

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lotteriskattelagen (552/1992) 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1315/2011,
som följer:

Gällande lydelse

4 §

Skattegrunden och skattesatsen

Lotteriskatten för ett lotteri som anordnas
med ensamrätt är 12 procent av avkastningen.

Föreslagen lydelse

4 §

Skattegrunden och skattesatsen

Lotteriskatten för ett lotteri som anordnas
med ensamrätt är 5,5 procent av avkastningen.

*Denna lag träder i kraft den 20 och är i
kraft till utgången av 2010.*
